

Кафедра комп'ютерної інженерії та інформаційних

технологій

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну

Назва дисципліни	СЕ011 / Операційні системи / Operating Systems
Рівень вищої освіти /фахової передвищої освіти	Фахова передвища
Галузь знань	12 «Інформаційні технології»
Спеціальність	123 «Комп'ютерна інженерія»
Освітня програма	Комп'ютерна інженерія
Семестр	7 семестр (9 кл), 5 семестр (11 кл)
Факультет /відділення	Комп'ютерної інженерії та інформаційних технологій
Курс	4 курс (9 кл), 3 курс (11 кл)
Анотація курсу	Предмет передбачає вивчення теоретичних основ, методології та принципів побудови сучасних Операційних систем, методів реалізації багатозадачності, механізмів синхронізації потоків. А також оволодіння знаннями про функціонування файлових систем, механізми роботи розподілених операційних систем, принципи роботи віртуальної пам'яті, механізми захисту операційних систем та методи розмежування доступу.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=286
Мова викладання	Українська
Лектор курсу	Викладач Медолиз М.М. Канали комунікації: СДН «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail: medolyz.mm@gmail.com

Місце дисципліни в освітній програмі

Освітня програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/moop_k.pdf
Перелік загальних компетентностей	Здатність аргументувати вибір методів розв'язування спеціалізованих задач, критично оцінювати отримані результати, обґрунтовувати прийняті рішення
Перелік спеціальних компетентностей	Знати і розуміти теоретичні положення, що лежать в основі функціонування апаратних та програмних засобів комп'ютерної інженерії. Знати сучасні методи та технології для розв'язання прикладних задач комп'ютерної інженерії Вміти застосовувати знання для формулювання і розв'язування технічних задач спеціальності, використовуючи методи, що є найбільш придатними для досягнення поставлених цілей
	Знати і розуміти теоретичні положення, що лежать в основі функціонування апаратних та програмних засобів комп'ютерної інженерії. Знати сучасні методи та технології для розв'язання прикладних задач комп'ютерної інженерії Вміти застосовувати знання для формулювання і розв'язування технічних задач спеціальності, використовуючи методи, що є найбільш придатними для досягнення поставлених цілей. Вміти системно мислити та застосовувати творчі здібності до формування нових та нестандартних рішень при розв'язуванні задач комп'ютерної інженерії. Вміти здійснювати пошук інформації в різних джерелах для розв'язання задач комп'ютерної інженерії.

	Вміти поєднувати теорію і практику, проводити експериментальні дослідження, а також приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення задач у професійній діяльності з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та виробничих інтересів. Вміти здійснювати пошук інформації в різних джерелах для розв'язання задач комп'ютерної інженерії. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань, удосконалення креативного мислення. Якісно виконувати роботу, досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики та нести відповідальність за результати своєї діяльності

Опис дисципліни

Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 180 Кількість кредитів – 6 Кількість лекційних годин – 30 Кількість практичних занять – 30 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 120 Форма підсумкового контролю – іспит
Методи навчання	Словесні (інформаційна, самостійна робота з джерелами інформації, науково-популярна розповідь); Наочні (презентаційні повідомлення) Практичні (лабораторні роботи); Інтерактивні методи (дистанційні консультації).

Зміст дисципліни

Тема 1. Що таке операційна система?	Історія операційних систем. Операційна система як розширена машина. Операційна система як менеджер ресурсів. Основні функції ОС. Складові ОС. Вимоги до обладнання.
Тема 2. Архітектура операційних систем	Поняття архітектури операційної системи. Ядро і системне програмне забезпечення. Привілейований режим і режим користувача. Монолітна архітектура. Багаторівнева архітектура. Мікроядрова архітектура. Архітектура ОС UNIX і Windows. Об'єктна архітектура. Апаратна незалежність і здатність ОС до перенесення. Класифікація за підтримкою багатозадачності.
Тема 3.Завантажувачі	Послідовність завантаження. Функціональність завантажувача. Завантажувальні пристрої. Поширені завантажувачі.
Тема 4. Командні інтерпретатори.	Функції командних інтерпретаторів. Командний рядок Windows. Командна оболонка UNIX. Термінальне введення-виведення. Програмування в інтерпретаторі.
Тема 5. Графічний інтерфейс користувача.	Класифікація інтерфейсів. Графічна оболонка. Віконний інтерфейс. Процеси без взаємодії з користувачем.
Тема 6. Файлова система. Збереження даних	Логічна і фізична організація файлових систем. Задачі файлових систем. Реалізація файлових систем. Розподілені файлові системи. Файлові системи: VFS, ext2fs, ext3fs, FAT, NTFS.
Тема 7. Керування пристроями введення- виведення	Завдання та організація системи введення-виведення. Способи виконання операцій введення- виведення. Підсистема введення-виведення ядра. Введення-виведення в режимі користувача.
Тема 8. Керування ресурсами.	Процеси та потоки. Багатопотоковість. Синхронізація процесів. Логічна структура пам'яті. Керування пам'яттю. Таблиця переривань. Керування перериваннями.

Тема 9. Стиснення даних. Резервне копіювання.	Принципи стиснення даних. Характеристики алгоритмів стиснення даних. Архівація даних. Резервне копіювання.
Тема10. Мережні Засоби операційної системи	Загальні принципи мережної підтримки. Реалізація стеку протоколів Інтернету. Система імен DSN.
Тема 11. Захист інформації в операційних системах. Аудит та безпека даних	Основні завдання забезпечення безпеки. Базові поняття криптографії. Принципи аутентифікації і керування доступом. Аудит. Локальна безпека даних. Мережна безпека даних. Атаки і боротьба з ними.
Тема 12. Служби каталогів та «хмарні обчислення»	Реалізація служби каталогів. Характеристики «хмарних обчислень». Технології «хмарних обчислень».

Політика дисципліни

Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.

Система оцінювання

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, семінарських та інших видів занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати атестацію з предмету – 60 балів); підсумковий/ семестровий контроль, проводиться у формі іспиту, відповідно до графіку навчального процесу

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Мах кількість балів
Практичні завдання (1-12 теми по 3 б. 13 тема – 4 б.)	40
Індивідуальна практична робота	30
Екзамен	30
Разом	100

Шкала оцінювання

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

1. Шеховцов В.А. Операційні системи. Підруч. для студ. вищ. навч. закл., які навч. за програмами “Комп’ютерні науки”, “Комп’ютеризовані системи, автоматика і управління”, “Комп’ютерна інженерія”, “Прикладна математика”/ Шеховцов В.А.. – К.: ВНУ, 2008. – 576 с
2. Третяк В. Ф. Основи операційних систем : навч. посібн. / В. Ф. Третяк, Д. Ю.Голубничий, С. В. Кавун. - Х. : Вид. ХНЕУ, 2005. - 228 с
3. Голубничий Д. Ю. Системне програмування та операційні системи : навч. посібн. Ч. 2 / Д. Ю. Голубничий, В. Ф. Третяк, С. В. Кавун. - Х. : Вид. ХНЕУ, 2005.- 264 с.
4. Коваленко А.Є. Операційні системи : навч. посібн. / Коваленко А.Є. – К.: НТУУ «КПІ», 2010-248с.
5. Tanenbaum Andrew, Bos Herbert. “Modern Operating Systems, 5th Edition” - Pearson, 2022 - 1184
6. Харченко В.П., Знаковська Є.А., Бородін В.А. Операційні системи та системи програмування: Навч. посібник. – К.: НАУ, 2012. – 348 с.